

CIRCUIT DE RESPOSTA A LES DEMANDES D'INTERVENCIÓ DE LES COMUNITATS EDUCATIVES I EL SEU ENTORN EN MATÈRIA DE PREVENCIÓ I SEGURETAT

- **PRESENTACIÓ**

Una de les línies d'intervenció prioritàries en temes de prevenció i convivència gira entorn les comunitats educatives com a eixos vertebradors d'una part important de la vida de les comunitats i els barris. Els centres educatius demanen la intervenció dels cossos de seguretat per atendre conflictes que distorsionen la convivència al centre i el seu entorn i que impedeixen portar a terme la tasca educativa que els centres tenen encomanada. En certes ocasions, les demandes al voltant de temes de seguretat requereixen una resposta global i coordinada de diferents agents i/o serveis. Amb el benentès que els cossos de seguretat són els agents que, en cas d'urgència i emergència, han d'intervenir en primer lloc, cal plantejar-se també la intervenció coordinada dels diferents tècnics i professionals vinculats, de manera directa o indirecta, al sistema educatiu.

La resposta pública a les demandes dels centres d'educació ha de garantir una intervenció eficient, proporcionada i ajustada en el temps; no sols ha de preveure atendre les urgències, sinó que, quan calgui, ha de proporcionar un espai d'anàlisi i coordinació entre els diferents operadors a fi de proposar i promoure altres intervencions des d'una vessant preventiva.

S'ha fet una anàlisi que ha partit del "Circuit i protocol de resposta a les demandes d'intervenció als instituts d'educació secundària" en temes de prevenció i seguretat que es va definir el 2004 com a resultat del treball d'una comissió de tècnics i professionals vinculats al món de la seguretat, la prevenció i l'educació. El nou escenari amb la nova organització municipal, la creació del Consorci d'Educació de Barcelona i el desplegament del Mossos d'Esquadra han fet necessària la revisió i l'actualització d'aquest protocol, el qual també ha de donar resposta a les noves realitats socials amb què s'enfronten els centres educatius. Aquest instrument està pensat per fer-lo extensiu a tot el sistema educatiu, i no sols als centres de secundària, tal com es va fer l'any 2004.

Aquest document és fruit de la participació de tècnics/ques de les diferents àrees implicades en l'abordatge dels temes de prevenció i seguretat als centres educatius.

- **FINALITAT DEL PROTOCOL:**

Establir un circuit i una metodologia d'intervenció per tal de donar una resposta eficaç a les demandes d'actuació derivades de situacions conflictives generades als centres educatius o el seu entorn.

- **QUI ACTIVA EL PROTOCOL?**

Hi ha diferents agents que poden fer la demanda d'intervenció perquè detecten una situació conflictiva, bé sigui dins el mateix centre, o bé al seu entorn. Aquests agents poden ser de la comunitat educativa: direcció, docents, ampa, alumnat, famílies, o altres agents de la comunitat: tècnics/ques de diferents dependències (tècnic/a de prevenció del districte, professionals de serveis socials, etc.), entitats del barri, veïns o ciutadans (amb la presentació d'una instància a les oficines d'atenció al ciutadà –OAC– o a les comissaries dels cossos policials).

És recomanable que les ampes, l'alumnat i les famílies canalitzin la demanda a través del centre educatiu, per tal de facilitar l'abordatge posterior.

- **QUAN CAL ACTIVAR EL PROTOCOL?**

Hi ha diverses situacions que poden ser susceptibles de requerir l'actuació o la intervenció d'un servei o el treball coordinat de més d'un servei. Hem definit o agrupat aquestes situacions en les tipologies següents:

Fets amb risc per a les persones (inclou situacions relatives a l'assetjament escolar, baralles i agressions, protecció de la imatge personal, amenaces i coaccions, violència en l'àmbit familiar, homofòbia, racisme i xenofòbia, protecció de la llibertat sexual).

Fets amb risc per a la salut pública (inclou situacions relatives al consum i tràfic de substàncies estupefaents i substàncies legals: alcohol i tabac).

Fets amb risc per al patrimoni (inclou situacions relatives a furts, robatori amb força, robatori amb violència i intimidació, apropiació indeguda, danys – vandalisme...–, deslluïment de béns mobles).

Altres (inclou situacions relatives a seguretat viària, presència de persones o grups conflictius aliens al centre, armes i objectes perillosos).

L'activació d'aquest protocol no exclou altres protocols establerts (del Circuit contra el maltractament infantil de la ciutat de Barcelona, de la Unitat de Suport a la Convivència Escolar del Departament d'Educació, etc.)

- **PROTOCOL D'INTERVENCIÓ**

- **DEMANDA URGENT**

- En primer lloc, diferenciem les situacions que, per diferents motius (intensitat o gravetat del problema, exercici o pràctica de la violència, etc.), requereixen una intervenció urgent o més immediata dels cossos de seguretat (Guàrdia Urbana i/o Mossos d'Esquadra). Aquestes situacions les hem anomenat “**demanda urgent**”, i es caracteritzen per requerir una ràpida resposta o intervenció d'aquests agents, és a dir la que es realitza el mateix dia.

Cal trucar al telèfon 112. I en el cas que se'n disposi, també es pot trucar als telèfons directes dels cossos policials del territori que cada centre educatiu tingui com a referent.

- Des del centre educatiu, és necessari, posteriorment, enviar sempre la **fitxa de comunicació** (via fax o correu-e) al tècnic/a de prevenció del districte a fi que es tingui un coneixement global de tots els incidents que es produeixen al territori i en pugui fer el seguiment; a més de deixar constància de la petició realitzada.

○ **DEMANDA NO URGENT**

- Quan les situacions de conflicte no són urgents, “**demanda no urgent**”, cal adreçar la comunicació indistintament als cossos de seguretat (Mossos d'Esquadra CME, Guàrdia Urbana GUB) o bé al tècnic/a de prevenció del districte TP.

En un primer moment, la comunicació es pot fer via telefònica; després cal deixar-ne constància escrita enviant (per correu-e o per fax) la **fitxa de comunicació** al servei sol·licitat (Guàrdia Urbana, Mossos d'Esquadra o tècnic/a de prevenció), sempre amb còpia al tècnic/a de prevenció del districte.

○ **EQUIP DE TREBALL**

Hi ha problemàtiques que, per si mateixes o bé per la reiteració, poden requerir la intervenció de diferents serveis o agents que actuen i/o treballen al territori, a més de l'abordatge intern que portarà a terme el centre educatiu.

El servei que rep la petició (tècnic/a de prevenció TP; Guàrdia Urbana GUB o Mossos d'Esquadra CME) es posarà en contacte amb el centre educatiu i, conjuntament, determinaran, segons la classe de demanda que es plantegi, si és necessari convocar un equip de treball amb la participació de diferents serveis.

- Qui pot formar part d'aquest equip de treball?

Aquesta comissió estarà formada, com a mínim, per un representant del centre educatiu (director o persona que determini el centre), la Guàrdia Urbana, els Mossos d'Esquadra, el/la tècnic/a de prevenció i el/la tècnic/a referent dels temes d'educació de districte. A més a més, per a cada cas concret i d'acord amb la tipologia de la demanda es determinaran quins

altres serveis o professionals del mateix centre o externs han de participar en l'equip de treball del cas (per exemple: serveis educatius, Consorci Educació de Barcelona, serveis socials, Agència de Salut Pública de Barcelona, etc.).

L'objectiu i la tasca d'aquest equip és fer l'anàlisi del cas o situació, establir el pla de treball i la intervenció a realitzar, i fer-ne el seguiment i l'avaluació .

En els casos de demandes no urgents, s'hi pot treballar des d'una perspectiva més preventiva.

○ **COMISSIÓ DE SEGUIMENT DE DISTRICTE**

- El/La tècnic/a de prevenció del districte és la figura responsable de convocar una reunió de coordinació, amb una periodicitat que cal consensuar entre els membres de la comissió, per tal de compartir la informació i fer el seguiment global de totes les demandes i les intervencions o actuacions que s'han generat al voltant dels centres educatius.
- L'objectiu de la comissió és fer un seguiment global de les situacions de conflicte o incidències que es donen al territori:
 - Tenir coneixement de les incidències i fer un repàs de les situacions resoltes i de les pendents.
 - Detectar signes d'alerta (situacions repetides, situacions no resoltes, etc.), que requereixen planificar estratègies preventives específiques i alhora poder coordinar estratègies d'intervenció compartides entre diferents serveis.
- Qui participa en les reunions periòdiques?

De manera estable, hi participaran els següents professionals: tècnic/a de prevenció del districte, la Guàrdia Urbana, els Mossos d'Esquadra, el/la

representant del Consorci d'Educació de Barcelona i el/la tècnic/a referent dels termes d'educació del districte.

A més a més, quan es consideri necessari i de manera puntual, s'hi poden convocar altres professionals o serveis.

NOMS, TELÈFONS I ADRECES-E DE; tècnic/a de prevenció, referents de districte de GUB i CME

IMPORTANT: Recordeu **omplir i enviar sempre la fitxa de comunicació** al servei al qual feu la demanda i amb **còpia** al / a la tècnic/a de prevenció. No és una qüestió de tràmit burocràtic, sinó de facilitar el funcionament i l'eficàcia del circuit.